

Hannah Arendt

Friheden til at være fri

Klim 2023

59 sider

Kr. 139,95,-

Anmeldt af: Linea Nielsen, HF & VUC Klar

Friheden til at være fri er egentligt et lille skrift om revolutioner af Hanna Arendt, men frihed og revolution hænger for hende sammen, for som det siges i bogen, så er revolutionens formål frihed. En revolution har til formål at befri befolkningen fra et undertrykkende styre, dvs. en negativ forståelse af frihed, for at folk kan opnå diverse borgerrettigheder. Derefter kommer adgang til den offentlige sfære og deltagelse i dets anliggender - med andre ord politisk frihed, hvilket er en positiv frihedsforståelse. Det forklarer også bogens lidt kryptiske titel: *Friheden til at være fri*, da friheden fra tvang er nødvendighed for at befolkninger kan få muligheden for at være fri. Det er ikke en titel Arendt selv har givet skiftet, hvilket jeg vender tilbage senere.

Arendt begynder med at give en historisk beskrivelse af revolution, og det er den sjov lille detalje, at begrebet revolution oprindeligt havde en helt anden betydning. Revolution stammer fra astronomien, hvor det blev brugt til at beskrive "himmellegemernes evige, uafvendelige og i al evighed tilbagevendende bevægelser; den politiske betydning var metaforisk, idet det beskrev en bevægelse tilbage til et præetableret punkt og således en bevægelse, en svingen tilbage til en forudbestemt orden." (s. 12). Men som det nogle gange sker, så skifter begreber mening gennem historien, og i dag menes der med revolution pludselige omvæltninger, hvor der er fokus på både frihed og en ny begyndelse.

Efterfølgende sammenligner Arendt den franske og amerikanske revolution (bedre kendt som den amerikanske uafhængighedskrig), med det formål at beskrive revolutionens forløb og væsen. Den første er en fiasko og den anden en succes. Forklaringen herpå ifølge Arendt er, at den franske revolution også måtte bekæmpe fattigdom samtidig med, at de kæmpede for frihedsrettigheder, og ifølge hende, så lykkedes revolutioner sjældent, hvis folk også skal befri fra fattigdom. Dertil kommer, at frigørelse ofte sker gennem vold, hvilket langt fra er med til at skabe fred og frihed, i stedet ender det ofte i det modsatte, og mislykkedes revolutionen, så er alle frihedsrettigheder i fare.

Skriftet af Hanne Arendt er på 36 sider og bogen er forsynet med et efterskrift af Hans-Jørgen Schanz på 17 sider. Schanz sætter skriftet i sammenhæng med Arendts liv, forfatterskab og den tid, hun levede i. Arendt flygtede fra Nazityskland og endte i USA, nærmere bestemt New York, hvor hun boede resten af sit liv; skriftet er fra hendes tid i USA. Det vides ikke hvornår og i hvilken sammenhæng, skriftet blev forfattet, da Arendt hverken publicerede skriftet eller gav det en titel, men måske er det en tale. Skriftet blev opdaget af en af hendes assistenter, som også har navngivet det. Det blev udgivet i 2017 i USA.

Arendt er stadig relevant som politisk tænkter, selvom hendes eksempler med god grund er af ældre dato, og man kan blive klogere af at læse skriftet. Bogen kan uproblematisk læses flere gange, hvor der er muligt at opdage flere nuancer. Skriftet er desuden interessant for en religionslærers synspunkt, da vi også beskæftiger os med religiøse forandringer/reformer eller "revolutioner", om man vil, hvor

formålet også er befrielse og en ny begyndelse, uden der dog er religiøse eksempler i bogen. Den kobling må vi selv lave.